

Terugblik op het debat ‘Meer gelijke kansen door meer afstemming tussen informeel en formeel onderwijs’ van juni 2015 in Nieuwspoor

Voorkomen groei ongelijkheid

Wat is informeel onderwijs? Projectleider Zeki Arslan en CAOP-onderzoeker Jo Scheeren duiden dat als: alle activiteiten buiten het formeel onderwijs die de onderwijsprestaties moeten verbeteren. Activiteiten die jongeren tot 23 jaar helpen om hun idealen te realiseren. Activiteiten die bijdragen aan een groter succes van het reguliere achterstandenbeleid. Want helaas confronteert dr. Paul Jungbluth de zaal met het feit dat, ondanks de jaarlijkse investering van 840 miljoen in dat beleid, kansenongelijkheid al bijna 100 jaar een thema is. Kerncijfers over kansenongelijkheid (OCW) laten in 2012 zelfs zien dat we dan weer terug zijn op het niveau van 1965 waarin maar beperkt kinderen uit lage inkomensgroepen deelnemen aan het middelbaar en hoger voortgezet onderwijs. ‘Talentenreserves worden alleen bij de toch al kansrijken vermoed.’ Om te voorkomen dat kansenongelijkheid voor kinderen uit lage inkomensgezinnen groeit, pleit Jungbluth ervoor om het informeel onderwijs te stimuleren met subsidies, belastingvoordelen of vouchers voor gezinnen met lage inkomens. Vouchers voor scholen en organisaties zonder winstoogmerk hebben in Korea en Singapore geholpen de kansenongelijkheid te verminderen.

Informeel onderwijs is overal

Professor drs. Dolf van Veen, voorzitter adviesraad Stichting Nationale Onderwijsweek, constateert dat scholen weinig speelruimte hebben om de kansenongelijkheid echt aan te pakken. ‘Het leren buiten de school is omvangrijk en groeit aan gewicht en betekenis. Het palet aan onderwijsactiviteiten zou je moeten stimuleren en ondersteunen’. Scholen hebben minder controle op de uitkomsten van hun onderwijs dan gedacht omdat ook externe factoren meespelen. Denk maar aan de mate van ondersteuning van thuis. Van Veen zoekt naar de wetenschappelijke kennisbasis van initiatieven om de voorwaarden in kaart te brengen waaronder leren het beste kan gebeuren. Zoals buitenschoolse hulpstructuren. Dat sluit ook aan bij de discussie van [Platform Onderwijs2032](#) over de toekomst en optimalisering van het onderwijs.

Volgens de Dordtse wethouder Bert van der Burgt is er meer informeel onderwijs dan we denken. Thuis, op het werk, bij verenigingen, in de kerk of in de moskee. De gemeente Dordrecht, nationale onderwijsstad in 2015, wil een totaalbeeld van de verschijningsvormen hebben om te weten hoe het formeel en informeel onderwijs elkaar kunnen versterken. De gemeente Dordrecht steunt de afgelopen jaren kinderen in een economische achterstandssituatie: zij kunnen meedoen aan allerlei buitenschoolse activiteiten, krijgen een fiets of een computer. De gemeente wil nog bewustere keuzes hoe kinderen het beste kunnen worden ondersteund.

Praktijkvoorbeelden

Ismail Ercan, voorzitter stichting STOC (Amsterdam) en Radj Ramcharan, secretaris stichting ASHA (Utrecht) vertellen vanuit de praktijk wat zij aan informeel onderwijs doen, en of zij goed contact hebben met de scholen. In Amsterdam krijgen kinderen op zaterdag bijna gratis huiswerkbegeleiding en werken ze op een computer. Mbo- en hbo stagiairs zijn hun begeleiders. De gemeente zorgt voor huisvesting, grote bedrijven sponsoren de activiteiten maar het onderwijs houdt zich eerder op afstand. Dat is jammer want kinderen zijn in het informele onderwijs vaak open over zichzelf en daar

CAOP

heeft ook de school iets aan. In Utrecht stelt de gemeente ook het gebouw beschikbaar. Daarnaast is samenwerking met scholen ontstaan omdat zij het informeel onderwijs als aanvullend op hun onderwijs zien. De kinderen leren nu bijvoorbeeld extra van (oude) taal- en rekenmethoden.

Politiek

In de paneldiscussie met Rijk Vlaanderen (directeur POUWERcollege Utrecht) en Bert van de Burgt onderkent Keklik Yücel (Tweede Kamer PvdA) dat de politiek onvoldoende aandacht heeft voor de kracht van het informeel onderwijs. Het reguliere onderwijs moet in principe gelijke kansen bieden aan ieder kind. Vandaar ook de jaarlijkse 840 miljoen voor het achterstandenbeleid. Toch is sprake van kansenongelijkheid.

Fonds

Op het debat klinkt door dat de versterking van het informeel onderwijs en een betere samenwerking met het formeel onderwijs goed is voor de leerprestaties en gelijke kansen van kinderen. Helemaal voor kinderen die om wat voor reden dan ook weinig ondersteuning van huis uit genieten. Informeel onderwijs moet zich richten op taal, rekenen, burgerschapsvorming, transparant zijn en goed aansluiten bij het formeel onderwijs.

Het idee van het CAOP om een fonds te creëren voor lokale initiatieven van informeel onderwijs valt goed. Ook dan zeggen deelnemers dat een goede afstemming met het onderwijs een voorwaarde is. Het ontbreekt aan overzicht hoe scholen achterstandsmiddelen inzetten en wat we daarvan kunnen leren. Het Platform Informeel Onderwijs zal onder andere de initiatieven bij elkaar brengen en de kennisuitwisseling bevorderen.

Meer weten? Neem dan contact op met Zeki Arslan via z.arslan@caop.nl en 06 – 553 07 253.